

stori, de so tudi s popolnoma neznanimi serčno in brez sramovanja govoriti v stani. Ravno to velja tudi od vsih drugih čednost lepe obhoje ali skupniga življenja z drugimi, med katerimi je ena iz med nar prvih in nar potrebnih: mirnost ali pokojnost.

(Dalje sledi.)

Domorodni listi.

II.

Slovensko pèsništvo.

Prešerin in Koseski.

(Dalje.)

Prešerin in Koseski sta tedaj dvé svitli zvezdi na obnébji slovènskiga pèsništva, sta dva velikana na našim Parnasu. — Ktérimu téh dvéh slavnih mož gré pèrvenstvo, in kateri izmed nju zasluži venec pèdstva? Tako slišimo nektère Slovence popraševati in prepirati se, kér ta téga, uni uniga povzdiguje, de se nam skorej taka godí, kakor njega dni Némcam, ki so se toliko časa prepirali, kateri njih pèsnikov je véci; Géte ali Šiler, de jim je poslednjič Géte sam s krepkim odgovoram sméšno pravdo razsódil. *)

Po naši pameti se zastran pèrvenstva naših dveh ne samo po domovini slovečih, ampak tudi od družih Slovanov čislanih pèsnikov nihče drugi ne more prepirati, kakor kdor ima le enostransko znanje slovènskiga jezika in komur ni bilo dano, cene pèsniške umétnosti skozi in skozi spoznati. Samo tak more enimu óčitati, de je preveč Krajnc in premalo Slovenec sploh, drugimu pa, de je od čiste slovenšine med ptuje slovanske naréčja preveč zašel, **) kér ne prevdari in tudi ne vé, iz kakšniga stališa nej se slednji slovanski pèsnik v sedanjim času vzajemniga bližanja slovènskih naréčij sódi. Slédnji ima svojo pót, po kateri hódi in slednji se mora tudi po nji soditi. Kar je tukaj sploh rečeniga, velja tudi od Prešerna in od Koseskiga.

Prešerin se da — naj nam bo pripušeno v prilikah govoriti — priličiti labudu, kateri preganjan in ranjen od nemilih viharjev osode po samotnim jèzeru življenja plava; iše, česar najti ne more; hrepení po tém, kar mu je namenjeno, česar pa doseči ne more, in zdaj v žalosti svojiga serca v milih glasih zdihuje, zdaj v nevolji srečo v britkim spoznanji njene nestanovitnosti in goljufnosti oestro tóži. Kér on nar ljubši od ljubezni póje, bi ga smeli pèsnika ljubezni imenovati. —

Koseski je enak bistrovidnemu orlu, kterimu je osoda krepke perute podarila, de se v jasne višave vzdigne in bližnji sosed vseoživljajóčiga sonca iz njegovih žarkov moč serka, ktera ga uči modróst, de jo v krepkih glasovih spét uči in oznanuje. Kér so veličastne reči večidel predmeti njegovih pesem, bi smeli Koseskiga pèsnika resnosti in veličastnosti imenovati. Osoda je slédnjiga nju na različno pót napeljala in Rojenica je slednjimu že v zibelki različne darove duha podelila. Prešernu je natočila več britkosti v kupico življenja, Koseskovo serce je s serčnostjo bolj navdala.

*) Géte, kteriga je to prepiranje grozno merzilo, je prepiravcam pri neki priložnosti s serdito besedo sam odgovoril: „Die Deutschen sollten froh seyn, zwei solche Kerls, wie wir, zu haben, anstatt zu streiten, wer grösser sey! (Nemci naj se raji veselijo, de imajo taka dva korenjaka, ko sva mi dva, namesto de se prepirajo, kateri zmed naji de je imejtniši!)“ Vredništvo.

**) Čez take sodnike se je že v leti 1799 rajniki Vodnik pritožil, rekoč: „Kaderkoli kake krajnske bukve na dan pridejo, ima slednji kaj čez jezik godernati: enimu je preveč po hrovaško, drugimu preveč po nemško, tretjemu je preterd in tako naprej.“ Vredništvo.

In v tem je vzroka iskati, zakaj so Prešernove poezije tako mehkočutne (sentimental), zakaj iz njih večidel žalost, britkost in nevolja diha, in zakaj so Koseskove tako čverste in krepke, de serce vsaciga, ki jih umé, takó povzdignejo in vnamejo, kakor ga Prešernove pomilovavno omečijo. Zavaljo tega je tudi, de Prešerin v svojih poezijah le samiga sebe bolj ogledovati dá, ko se Koseski bolj po občinstvu premiče. Pa bodi si vsakimu, kakor si hoče, to je gotovo, de se slednji nju po svojih potih tako doveršeno premika, de mora vsak Slovénc, bodi Krajnc ali Štajarc, Koróšec ali Goričan i. t. d., obéma zaslužení venec slave in pèsniškiga pèrvensta podati, in ju slovènskimi klasikam vverstiti ter spoznati, de se, akoravno imata razne pèsniške predmete, nju pèsniška djavnost vunder v eno steka: — de sta edína, katerih dozday še nihče Slovincov ne doseže.

(Konec sledi)

Žalostna prigodba.

(Oginj v Ledinah Idrijske komisije). 14. Prosenca po noči je Andreju Čadežu, kterimu se podomače „pri Tripalu“ pravi, pogoril véliki hlev, kjer je bilo 14 govéd in troje kastrunov, z vso kermo, z vozovi in z mnogim drugim orodjem vred. Cela škoda je od gosposke na 1700 gold. cenjena; le sreča je, de je imel Čadež svoje pohištvo pri družbi sv. Florijana zavarvano, in de so nekteri verli fantje tako pridno gasili, de oginj ni dalje segel. Naj bo imenovanim pridnim pomočnikom óčitna hvala za to!

Vsakimu svoje.

Pri natisu „Popotnika“ se je napčnost zgodila, de smo gospoda Potočnika za pèsnika podpisali. Gosp. Potočnik so nam koj, ko so 6. list Novic v roke dobili, imenovani pregrešek s tem pristavkam na znanje dali, „de oni niso „Popotnika“ zložili, ampak de so ga le semtertje nekoliko prenaradili, pa de tudi ne vedó, kdo de je pesnik te pesmi, ktera je že davnej, okrajšana in podaljšana, v mnogoterih razlikah (Varianten) znana.“ Nam jo je že večkrat imenovani pevec Juri od gosp. Potočnika prinesel. Misleč tedej, de je od njih zložena, smo podpisali tudi njih imé. Med tem, ko je bil napev že v natisu, s kterim vred smo si po oglasu gosp. Potočnika namenili ta popravek oznaniti, so nam pisali častitljivi gosp. tehant Strell, de so oni to pesem zložili in sicer 18. Listopada 1836 v zgornjih Gorjah, od kodar je imenovana pesem po deželi šla. Z veseljem oznanimo tedej gospoda tehanta Strella dolgo nepòznaniga pèsnika pohvaljene pesmi, ktera je nemški (der Wanderer) le malo podobna, ampak skozi in skozi v pravim slovènskimi duhu zložena. Kar maliga pa so sloveči pesnik gosp. Potočnik prenaradili, ki so le nektère besede zavaljo boljšiga soglasa (Reim) prestavili, je vrednost lepe pesmi gotovo še povzdignilo. Danes priložimo Novicam napev „Popotnika“ ki ga je gosp. Legat na Dunaji s toliko slavo pél.

Vredništvo.

Današnjimu listu je perdján 3. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	20. Svečana.		15. Svečana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	3	1	3	—
1 > » banaške....	3	—	3	3
1 > Turšice.....	1	52	2	4
1 > Soršice.....	—	—	2	12
1 > Réži.....	2	7	2	9
1 > Ječmena.....	1	39	1	58
1 > Prosa.....	1	36	1	38
1 > Ajde.....	1	27	1	27
1 > Ovsa.....	1	—	1	—